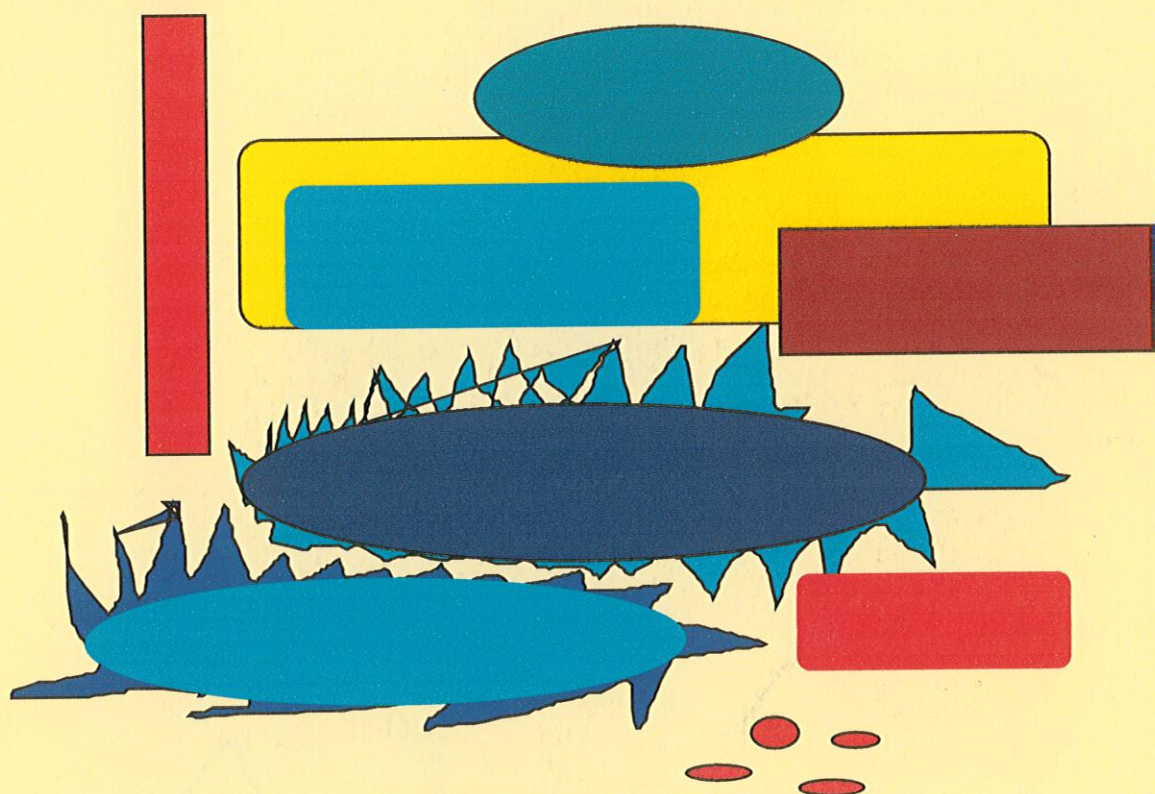

**Sociaal
Economische
Raad**

Advies

**De sociaal economische effecten
van de Belasting op de
Bedrijfsomzetten (BBO).**

November 2006.

DE SOCIAAL ECONOMISCHE RAAD.

De Sociaal Economische Raad (SER) is in 1987 ingesteld bij Landsverordening Sociaal Economische Raad (AB 1987 # 103). Hij is representatief samengesteld uit vertegenwoordigers uit werkgevers- en werknemersorganisaties en onafhankelijke deskundigen.

De SER heeft tot taak de regering van advies te dienen omtrent alle belangrijke onderwerpen van sociaal en/of economische aard. De SER brengt zijn adviezen uit op verzoek van één of meer ministers; hij kan eveneens uit eigen beweging de Regering van advies dienen omtrent onderwerpen van sociaal-economische aard.

De adviezen van de Raad worden opgesteld overeenkomstig het gevoel van de meerderheid van de vergadering. In de adviezen wordt van afwijkende gevoelens van de minderheid melding gemaakt.

De adviezen van de Raad worden na verloop van tenminste dertig dagen en ten hoogste zestig dagen nadat zij zijn uitgebracht door de Raad openbaar gemaakt, tenzij naar het oordeel van de Regering het landsbelang zich tegen de openbaarheid van het advies verzet, dan wel bij de adviesaanvraag is meegedeeld dat de openbaarmaking door of vanwege de Minister van Algemene Zaken zal geschieden.

Openbaarmaking van adviezen van de Raad door de Minister van Algemene Zaken geschiedt dan binnen 90 dagen, nadat zij door de Raad zijn uitgebracht.

Sociaal Economische Raad.

J.E. Irausquinplein 2a.

Postbus 149, Oranjestad.

Tel.: 583-2713 / 583-6051

Fax.: 583-8956

E-mail: ser.aruba@setarnet.aw

Inhoudsopgave:

Samenvatting en conclusies.	2
Inleiding.	4
I. Motieven en argumenten voor de BBO.....	5
II. De beoordeling van de motieven en argumenten.	6
II.1 De verschuiving van directe naar indirecte belastingen.....	6
II.2 De compensatie van de lokale bevolking voor de BBO.	6
II.3 De keuze voor een cumulatieve belastingsoort.	8
II.4 Het geringe aantal schakels in de Arubaanse economie.	8
II.5 De geringe administratieve lastenverzwaring.	9
III. De effecten van de BBO op de economie.	11
III.1 De compensatie van de lokale bevolking.	11
III.2 De afwenteling van de BBO.	11
III.3 De verstoring in de bedrijfskolommen.....	12
III.4 De bestemming van extra belastingopbrengsten.	12
IV. Het standpunt van de Raad.....	14
IV.1 De verschuiving van directe naar indirecte belastingen.....	14
IV.2 De verhoging van de belastingopbrengsten.	14
IV.2.1 Belasting van de toeristen.	15
IV.3 Belastingbetaling door Valero.....	16
V. Slotopmerkingen.	17
V.1 Verlaging van de winstbelasting.	18
V.2 Een hogere BBO opbrengst dan geraamd.	19
V.3 Een hoger inflatie-effect dan geraamd.	19
V.4 De aanwending van de hogere belastingopbrengsten.....	19
V.5 Vereenvoudiging van het belastingstelsel.	20
V.6 Aanpassingen gaandeweg in de BBO.	20
Bijlage.....	22

Samenvatting en conclusies.

1. De regering streeft met de invoering van de Belasting op de Bedrijfsomzetten, de BBO een verschuiving van directe naar indirecte belastingen, een grotere bijdrage van de toeristen in de belastingen en dat Valero ook in de staatskas zal beginnen bij te dragen.
2. De Raad ondersteunt het streven van de Regering. De Raad ondersteunt daarom de besprekingen met Valero ten volle. De Raad plaatst wel kanttekeningen bij de BBO als middel om de andere twee doelstellingen te bereiken.
3. Aan het cumulatieve karakter van de BBO kleven tal van bezwaren.
 - ✓ Zo verstoort het in niet geringe mate het productieproces, ten nadele van de lokale producenten, de importeurs en de laatste schakel in het handelsproces, de kleinere supermarkten en de minimarkets.
 - ✓ Daarnaast leidt het door haar degressieve belastingkarakter tot een relatief hogere druk op de lagere inkomens, waardoor de inkomensverdeling in Aruba zal verslechteren.
 - ✓ Het cumulatieve karakter van de BBO beperkt bovendien in ernstige de mogelijkheden om tot een verdere verschuiving van directe naar indirecte belastingen.
4. Het uitgangspunt van de Regering dat de lokale bevolking geen verlies van koopkracht mag hebben door de BBO, brengt met zich mee allerlei complexe koopkrachtherstellende maatregelen, die op hun beurt weer negatieve effecten zullen hebben op de economie.
5. De Raad onderschrijft evenwel volledig het uitgangspunt van de regering dat de BBO geen nadelige effecten mag hebben voor de lokale bevolking.
6. De Raad is van oordeel dat de doelstellingen van de regering beter kunnen worden bereikt door i.p.v. de BBO, additionele

belastingmaatregelen te nemen die de dienstverlening aan de toeristen belasten. De complexe en ingrijpende reeks van compenserende maatregelen kan dan worden vermeden.

7. Om pijnlijke aanpassingen na invoering van de diverse maatregelen te voorkomen, is het noodzakelijk met invoering te wachten totdat alle noodzakelijke aanpassingen in de regeling en aanvullende maatregelen zowel inhoudelijk als technisch zijn verwerkt en sprake is van een coherent en consistent pakket van (belasting)maatregelen.

Inleiding.

Op 2 oktober 2006 kreeg de SER een presentatie over de nieuwe belastingsoort, de Belasting op Bedrijfsomzetten (BBO) die de regering voornemens is in te voeren per 1 januari 2006.

De Raad merkt op dat hij zijdens de regering niet om advies over het economisch en maatschappelijk belang van de invoering van de BBO is gevraagd.

Gezien de vergaande sociaal economische gevolgen die met een invoering van de BBO gepaard zal gaan, heeft de Raad gemeend om op eigen initiatief de regering hierover te adviseren.

De Raad heeft overigens in november 2002 naar aanleiding van de mededeling in de nota Vision, Curashi y disciplina van de minister van financiën en economische zaken, dat spoedig een bestedingsbelasting zou worden ingevoerd, reeds een advies over een algemene bestedingsbelasting uitgebracht. De samenvatting en conclusies van het indertijd uitgebrachte advies zijn als bijlage bij dit advies opgenomen.

Dit advies is als volgt opgebouwd.

In hoofdstukken 1 en 2 worden de motieven en argumenten voor de BBO geanalyseerd.

Hoofdstuk drie is gewijd aan de effecten van de BBO op de economie.

In de hoofdstukken vier en vijf zijn het standpunt en slotopmerkingen van de Raad opgenomen.

I. Motieven en argumenten voor de BBO.

In de memorie van toelichting voert de regering de volgende motieven en argumenten aan voor de invoering van de BBO.

- Er is sprake van internationale ontwikkelingen waarin een verschuiving optreedt van directe naar indirecte belastingen.
- De lokale bevolking zal zoveel mogelijk voor de koopkrachtgevolgen van de BBO worden gecompenseerd.
- Bij de keuze tussen een cumulatief stelsel zoals de BBO of een niet-cumulatief stelsel zoals de BTW, is gekozen voor het cumulatieve stelsel omdat de keuze voor een niet-cumulatief stelsel tot een (aanzienlijk) hoger tarief zou hebben geleid.
- Door het beperkte aantal schakels in de Arubaanse economie zal het cumulatieve effect nagenoeg geen nadelige gevolgen hebben voor de economie.
- De BBO is eenvoudig en zal weinig administratieve lastenverzwaring met zich mee brengen voor zowel het Arubaanse bedrijfsleven als voor de Arubaanse belastingdienst.

De Raad merkt op dat hoewel niet zodanig wordt aangegeven, de invoering van de BBO ook gericht is op extra belastingopbrengsten, die betaald moeten worden door de toeristen en door Valero.

De schatting van de BBO (exclusief) bedragen afl. 130 mln., waarvan c.a. 60 mln. betaald zal worden door de toeristen.

De te betalen BBO door Valero, zou volgens de memorie van toelichting van het wetsontwerp afl. 185 mln. bedragen. Naar de Raad begrepen heeft, worden hierover met Valero besprekingen gevoerd.

Per saldo is dus met de BBO sprake van afl. 245 mln. aan additionele belastingopbrengsten.

II. De beoordeling van de motieven en argumenten.

Bij de motieven en argumenten voor de invoering van de BBO kunnen tal van kanttekeningen worden geplaatst. Daarom gaat de Raad onderstaand nader in op de argumenten en motieven voor invoering van de BBO.

II.1 De verschuiving van directe naar indirecte belastingen.

De Raad onderkent dat mondiaal de indirecte belastingen **relatief** meer bijdragen in de belastingopbrengsten dan in Aruba. Er is echter internationaal geen sprake van een recente ontwikkeling, daar dit al geruime tijd het geval is.

Wat wel in de jaren tachtig in veel landen startte en nog steeds wordt doorgevoerd, is een daling van de belasting- en premiedruk, de zogenaamde collectieve lastendruk, voornamelijk door verlaging van de directe belastingtarieven. De verlaging van de belastingdruk heeft daardoor wel de verschuiving van directe belastingen naar indirecte belastingen versterkt.

In het wetsvoorstel van de BBO is alleen sprake van een aanzienlijke verhoging van de indirecte belastingen zonder gelijktijdige verlaging van de directe belastingen. Van de voorgenomen verlagingen, wordt alleen in de memorie van toelichting melding gemaakt.

II.2 De compensatie van de lokale bevolking voor de BBO.

De regering heeft wel aangegeven het voornemen te hebben om de effecten van de BBO voor de lokale bevolking middels verlaging van de inkomstenbelasting volledig te compenseren.

Ervan uitgaande dat dit ook gelijktijdig met de invoering van de BBO zal worden gerealiseerd, is dan feitelijk sprake van verschuiving van direct

naar indirect en tegelijkertijd verhoging van de belastinginkomsten en wel met het gedeelte van BBO dat door de toeristen zal worden “betaald”¹.

De hogere belastingdruk als gevolg van de BBO, gaat dan weer tegen de mondiale trend in waar juist van verlaging van de belastingdruk sprake is.

Het voornemen is om het koopkrachtverlies van de lokale bevolking zoveel mogelijk te ondervangen door verlaging van tarieven in de inkomstenbelasting.

Het is de Raad niet geheel duidelijk of het voornemen is om het bedrag dat aan BBO betaald zal worden te compenseren of het verlies van koopkracht. Het compensatiesysteem zal ongetwijfeld invloed hebben op de secundaire inkomensverdeling en moet daarom met de nodige omzichtigheid worden toegepast.

Daarnaast betalen de lagere inkomens wellicht een kleiner bedrag aan inkomstenbelasting dan ze via de BBO extra aan indirecte belastingen betalen.

De regering overweegt daarom het minimumloon speciaal hiervoor te verhogen. De lagere inkomens zullen dan gecompenseerd worden voor het koopkrachtverlies veroorzaakt door de BBO, deels door geen inkomstenbelasting meer te betalen en deels door een hoger loon.

De Raad is van oordeel dat hieraan ernstige bezwaren kleven. De concurrentiepositie van Aruba zal hierdoor dubbel worden belast. Naast het prijseffect dat door directie economische zaken op meer dan 3% wordt geschat, zullen de ondernemingen een loonkostenstijging te zien krijgen, die ook zal worden afgewenteld en wel op de consument.

Het gevaar van overcompensatie is ook niet denkbeeldig. Verhoging van het minimumloon (het fundament van het loongebouw) zal leiden tot

¹ Strikt genomen wordt de ondernemer belast; het is aannemelijk dat dit volledig op de afnemer i.c. de toerist zal worden verhaald.

loonsverhogingen in een aantal daaropvolgende loonschalen². Bepaalde werknemers kunnen dus naast volledige compensatie via de inkomstenbelasting ook nog een loonsverhoging (door de verhoging van het minimumloon) als overcompensatie krijgen.

II.3 De keuze voor een cumulatieve belastingsoort.

Volgens de regering maakt het cumulatieve karakter van de BBO dat met een laag tarief kan worden volstaan.

Ter staving van dit argument vergelijkt de regering de BBO met de vrijwel overal gehanteerde Belasting op de Toegevoegde Waarde, de BTW die niet cumulatief is. Volgens de regering zou indien voor een niet cumulatieve belastingsoort wordt gekozen, het tarief veel hoger moeten liggen om dezelfde opbrengsten te genereren. Daarbij wordt gewezen op het hoge BTW-tarief dat in met name de Europese unie geldt.

De Raad deelt deze opvatting niet. In het BTW-tarief van de Europese unie zijn de invoerrechten geïncorporeerd. Bovendien genereert de BTW in de Europese unie in procenten van het BBP meer dan de BBO zal genereren in Aruba.

De vergelijking met de Europese BTW zou pas in enige mate valide zijn, als ook de invoerrechten bij de BBO zou worden opgeteld. In dat geval is nauwelijks sprake van een lager (totaal)tarief.

II.4 Het geringe aantal schakels in de Arubaanse economie.

De Regering stelt ook dat door het geringe aantal schakels in de Arubaanse economie de negatieve effecten van de BBO gering zullen zijn.

De Raad onderkent dat het aantal schakels over de gehele economie gemeten **gemiddeld** gering is. Dit gemiddelde kent echter een grote variatiebreedte. Er zijn bedrijven die zelf importeren en direct aan de consument leveren en waarbij derhalve sprake is van slechts één schakel.

² Ongetwijfeld zal van een "doorstooteffect" op de loonschalen merkbaar zijn. Tot welke loonschaal dit nog meetbaar zal zijn, is niet bekend.

Dit betekent dat voor bepaalde producten het aantal schakels meer is dan twee en dat daar dan het cumulatieve effect goed merkbaar zal zijn.

Het cumulatieve effect zal zeker gevoeld worden bij de lokale productie. Door de BBO worden namelijk de lokale producten juist benadeeld tegenover de concurrerende importproducten.

Naast de lokale producenten zullen ook importeurs en de “minimarkets” de nadelige effecten van het cumulatieve karakter van de BBO ondervinden.

Overigens is een belangrijke vraag of in St. Maarten, waarop de regering het BBO voorstel heeft gebaseerd, het aantal schakels vergelijkbaar is het Aruba. Dit is vooral van belang bij het inschatten van de verwachte opbrengst.

De Raad constateert over het cumulatieve karakter van de BBO tot slot dat een verschuiving van de directe naar de indirecte belastingen maar in beperkte mate mogelijk wordt gemaakt, door de verstrekkende gevolgen op de prijzen van een hogere BBO.

Om in de toekomst een verdere verschuiving mogelijk te maken, zal de BBO alsdan vervangen moeten worden door een niet cumulatief belastingsysteem.

II.5 De geringe administratieve lastenverzwaring.

De regering stelt dat de BBO weinig administratieve lastenverzwaring met zich mee zal brengen. Dit moet worden toegeschreven aan het simplistische karakter van de BBO.

De Raad constateert dat tijdens diverse discussie bijeenkomsten is gebleken dat (praktisch) alle belasting- en administratiekantoren deze mening niet delen.

Verder is gebleken dat een aantal elementen van de BBO na discussies met deze kantoren op een aantal terreinen is aangepast en dat nog steeds over elementen geen duidelijkheid bestaat c.q. nader zal moeten worden uitgewerkt.

De Raad deelt de mening niet dat na introductie gaandeweg de BBO eenvoudig kan worden aangepast.

In dit verband wijst de Raad op de gevolgen van de overhaaste invoering van de AZV indertijd, waarbij ook de gedachte leefde dat gaandeweg de regeling zou worden aangepast. De noodzakelijke aanpassingen zijn bijna zes jaar na invoering nog steeds niet afgerond en de kosten van de overhaaste invoering bedragen voor de samenleving zijn aanzienlijk.

III. De effecten van de BBO op de economie.

Wat de effecten van de BBO uiteindelijk op de economie zullen zijn, hangt o.a. af van de wijze waarop de lokale bevolking gecompenseerd zal worden voor de koopkracht gevolgen van de BBO, de mate van afwenteling van de BBO, de verstoring in de bedrijfskolommen en de bestemming van de extra belastingopbrengsten.

Hier is ook van belang of de opbrengst van de BBO zal zijn zoals in de berekeningen is aangegeven.

III.1 De compensatie van de lokale bevolking.

Het voornemen van de regering om de compensatie (deels) te geven door een verhoging van het minimumloon, zullen de arbeidskosten, met name in de arbeidsintensieve toeristensector en in de handelssector verder verhogen. De concurrentiepositie van Aruba zal tezamen met de additionele inflatie door de BBO, hierdoor nadelig worden beïnvloed.

De SER heeft reeds in het verleden gewezen op de negatieve effecten van verhogingen van het minimumloon op de onderkant van de arbeidsmarkt. Door de verhoging van het minimumloon worden namelijk laagproductieve arbeid uitgestoten.

Voor de oudere uitgestoten werknemers zijn de mogelijkheden tot bijscholing beperkt en zullen daardoor noodgedwongen een permanent beroep moeten doen op de bijstand.

Het is ook niet mogelijk om de effecten van de BBO per individu te compenseren, waardoor er "winnaars en verliezers" zullen zijn.

Mede door het degressieve karakter van de BBO, verwacht de Raad dat de verliezers voornamelijk in de lagere inkomensgroepen zullen zitten. De inkomensverdeling zal in Aruba derhalve door de BBO verslechteren.

III.2 De afwenteling van de BBO.

Hoewel geen concrete informatie beschikbaar is over de prijsgevoeligheid van de vraag in Aruba, mag worden aangenomen dat de ondernemers niet

is staat zullen zijn om de gehele BBO op de consumenten af te wentelen. Dit zal zeker gelden voor de afwenteling van de BBO op de toeristen, nu deze sector te maken heeft met een dalende vraag en daardoor de prijzen toch al onder druk staan. Voor de toeristenindustrie betekent dit niet alleen lagere netto omzetten, maar ook een lagere bruto marge en kan dit tot gevolg hebben een verlaging van de investeringen die het toeristisch product juist op peil dienen te houden c.q. te verbeteren.

III.3 De verstoring in de bedrijfskolommen.

Eerder is reeds gewezen op de gevolgen voor de lokale producenten, de importeurs en de zwakste schakel in de distributieketen namelijk de kleine(re) supermarkten en de minimarkets.

Tijdens de presentatie van de BBO door de belastingdienst was niet nog duidelijk of de "fiscale eenheid" door de BBO zou worden geaccepteerd.

De beslissing zou recentelijk zijn genomen om het principe van fiscale eenheid wel te accepteren. De economische machtspositie van de in de handelssector talrijke fiscale eenheden, wordt daardoor verder versterkt ten koste van met name kleine beginnende ondernemers.

III.4 De bestemming van extra belastingopbrengsten.

Indien deze middelen gebruikt zullen worden voor nieuwe bestedingen, dan zullen de effecten van de BBO op korte termijn voor het BBP, gering zijn.

Het is echter naar de mening van de Raad van cruciaal belang dat de regering de extra belastingopbrengsten gebruikt voor het verkleinen van haar tekorten.

Weliswaar zal hierdoor het BBP op korte termijn een daling vertonen, maar de positieve effecten van een lager tekort op o.a de betalingsbalans en de rentestand, die dan op hun beurt gunstig zijn voor de economie, compenseren in meer dan voldoende mate de lichte daling van het BBP de te verwachten is bij een verkleining van het overheidstekort.

De Raad wijst bovendien er op dat het huidige niveau van het BBP deels toegeschreven moet worden aan het tekort van de overheid.

De regering verwijst regelmatig naar St. Maarten om aan te geven hoe succesvol de BBO daar is. Bij vergelijking met St. Maarten dient te worden opgemerkt dat er geen invoerrechten noch accijnzen worden geheven op goederen.

Als gekeken wordt naar de opbrengst van de BBO op St. Maarten in 2005, dan is dat Nafl. 72 mln. op een BBP van Nafl. 1,05 miljard, hetgeen neerkomt op 6,8% van het BBP.

De projecties voor Aruba geven aan dat de opbrengst (exclusief Valero omzet) minder dan de helft zal zijn dan die in St. Maarten als percentage van het BBP. Aangezien het aantal vrijstellingen in het wetsvoorstel voor Aruba minder groot zijn dan die in St. Maarten is de enige verklaring dat het aantal schakels op St. Maarten veel groter is dan op Aruba.

Het zou verstandig zijn om hier nader onderzoek naar te doen. Indien definitief wordt besloten tot invoering en de opbrengst hoger uitvalt, dan moet naar de mening van Raad de regering een plan klaar hebben om de effecten hiervan voor de economie te beperken.

IV. Het standpunt van de Raad.

De invoering van de BBO dient volgens de Raad drie doelen, namelijk de verschuiving van directe belastingen naar indirecte belastingen, meer belastingopbrengsten te betalen door de toeristen en een bijdrage van Valero in de staatskas al dan niet in de vorm van de BBO.

IV.1 De verschuiving van directe naar indirecte belastingen.

De Raad ondersteunt het idee van een verschuiving van directe belastingen naar indirecte belastingen. De keuze van de regering om dit middels de BBO te bereiken zal voor de economie en voor de lokale bevolking echter vergaande effecten hebben.

De regering is zich daarvan bewust en stelt daartegenover voor de bevolking koopkrachtcompenserende maatregelen voor.

De Raad merkt op dat deze compenserende maatregelen nog niet zijn uitgewerkt en bovendien niet in staat zijn om de negatieve effecten voor de economie te neutraliseren. Het gevaar is bovendien reëel dat sommige koopkrachtcompenserende maatregelen juist een averechts effect zullen hebben op de economie.

Het bovenstaande is voor de Raad reden om vooralsnog een verschuiving van directe naar indirecte belastingen voor zover het de lokale bevolking betreft af te raden.

IV.2 De verhoging van de belastingopbrengsten.

De extra belastingopbrengsten moeten volgens het voorstel van de regering door de toeristen en door Valero worden betaald. Overigens zal elke verschuiving van direct naar indirect een lastenverzwaring voor de bezoekers tot gevolg hebben. Als die verschuiving budgettair neutraal is dan zal het positieve effect voor de lokale bevolking het grootste zijn.

IV.2.1 Belasting van de toeristen.

Het is evident dat een bestedingsbelasting zoals de BBO feitelijk is, de belasting van de dienstensector in Aruba meer in lijn zal brengen met de belasting van de goederensector. Een aanzienlijk gedeelte van de toeristenbestedingen vindt plaats in de horeca en transportsector, waardoor de toeristen inderdaad via de BBO, extra belastingen zullen betalen.

De BBO heeft echter vergaande negatieve effecten voor de economie en wordt daarom afgeraden door de Raad.

De extra belastingbetaling door de toeristen kan naar het oordeel van de Raad onder de huidige omstandigheden het beste worden bereikt door specifieke indirecte belastingen te verhogen c.q. te introduceren voor diensten die hoofdzakelijk door toeristen worden geconsumeerd. De Raad denkt hierbij aan bestaande indirecte belastingen zoals de roomtax en aan de invoering van indirecte belastingen voor de horeca en de transportsector, uitgezonderd Arubus en de particuliere buslijnen.

Hierbij dient niet uit het oog te worden verloren dat als we kijken naar het gemiddelde aantal toeristen dit ongeveer een 17% van de bevolking is. Er van uitgaande dat deze groep tenminste 20% van de consumptie voor haar rekening neemt dan brengt deze groep thans ongeveer Afl. 115 mln. op (20% van indirecte belastingen plus room en casino tax 2005).

Ten aanzien van de roomtax zal deze in de huidige markt niet ten laste komen van de toerist maar ten laste van de brutomarge van de sector. Om de horeca en de transportsector te belasten kan gedacht worden aan simpele maatregelen zoals het herinvoeren van invoerrechten op levensmiddelen, de duurste waarvan bij de horeca terechtkomen, en in de transportsector het afschaffen van de invoerrechten vrijstelling voor taxi's en het verhogen van de brandstof accijns.

De Raad onderkent dat de lokale bevolking ook bovengenoemde diensten consumeert en daardoor ook aan deze indirecte belastingen zullen betalen. Praktisch gezien gaat het echter om een klein gedeelte van de

consumptie door de lokale bevolking en het betreft bovendien consumptie met een luxe karakter, waardoor compenserende maatregelen voor de lokale bevolking achterwege kunnen blijven.

Met het bovenstaande wordt ook bereikt dat de relatief indirect minst belaste sector namelijk de dienstverlening, meer in lijn van de goederensector wat indirecte belastingen betreft, zal worden belast.

IV.3 Belastingbetaling door Valero.

Het voornemen van de regering om ook Valero te laten bijdragen in de staatskas wordt door de Raad volledig gesteund.

De Raad heeft begrepen dat momenteel besprekingen gaande zijn over de voor beide partijen acceptabele belastingheffing.

Naar de mening van de Raad is het noodzakelijk dat de partijen de ruimte krijgen voor een goede afronding van deze besprekingen en onthoudt zich derhalve hierover van verder commentaar.

V. Slotopmerkingen.

De volgende punten dienen naar de mening van de Raad nadere aandacht.

- Naast de compenserende maatregelen om het verlies aan koopkracht te compenseren, is het voornemen om ook het nominaal winstbelastingtarief te verlagen en bepaalde fiscale faciliteiten te herzien.
- Daarnaast kan in de praktijk uiteindelijk blijken dat de BBO opbrengsten hoger zullen uitvallen dan nu geraamd wordt, getuige de ervaringen in St. Maarten.
- De effecten op de inflatie zoals berekend door Directie economische zaken, handel en industrie heeft alleen betrekking op het eerste jaar na invoering van de BBO. In het tweede jaar wordt nog additioneel een inflatie effect van 1,6% verwacht, waarmee geen rekening wordt gehouden.
- De voorgenomen BBO en de andere belastingaanpassingen zullen verder het belastingregime Aruba essentieel veranderen, waarbij de belastingopbrengsten fors stijgen en derhalve de belastingdruk.
- Al geruime tijd hebben diverse instellingen aangedrongen op belastingherziening, waarbij één van de doelstellingen vereenvoudiging van het stelsel moest zijn. Met de voorgenomen invoering van de BBO wordt juist het tegenovergestelde bereikt.
- De Raad concludeert ook dat de BBO als regelgeving nog niet is uitgekristalliseerd omdat zowel inhoudelijk als technisch deze aanpassingen ondergaat door de discussies die over de BBO gevoerd worden.

Gezien het belang van deze punten, gaat de Raad onderstaand nader op ze in.

V.1 Verlaging van de winstbelasting.

De regering geeft ook aan om eveneens in navolging van de internationale ontwikkelingen de winstbelastingtarieven te verlagen, wat zou impliceren een verdere verschuiving van direct naar indirect.

Door de belastingdienst is evenwel aangegeven dat de verlaging van het winstbelastingtarief gepaard zal gaan met het elimineren van een aantal fiscale faciliteiten, waardoor per saldo de winstbelastingopbrengsten naar verwachting niet zullen veranderen.

Indien dit het geval is, dan is naar het oordeel van de Raad geen sprake van een verschuiving maar van vereenvoudiging van de winstbelasting, waarbij juist de bedrijven die veel investeren een hogere winstbelasting zullen gaan betalen.

In een recente studie van de FIAS over diversificatie en risicoverkleining van de Arubaanse economie die in 2005 is verschenen, wordt gewezen op de relatief lage effectieve winstbelastingdruk die Aruba kent en is derhalve geen knelpunt in het investeringsklimaat.

Een recente studie van de wereldbank heeft uitgewezen dat hoewel de nominale winstbelastingdruk (38%) tamelijk hoog is, door de fiscale faciliteiten en mogelijkheden voor winstbelastingontwijking, de effectieve druk slechts 14% zou bedragen.

De Raad tekent hierbij aan dat de meeste tax-holidays inmiddels zijn verlopen en er geen nieuwe meer zijn uitgegeven, waardoor in de toekomst de gemiddelde druk geleidelijk aan zal stijgen.

Het is volgens de Raad daarom niet uitgesloten dat door de vereenvoudiging, waarbij fiscale faciliteiten worden afgeschaft en/of de mogelijkheden voor belastingontwijking verder worden beperkt, dat de effectieve druk hoger zal worden en dat derhalve de facto sprake zal zijn van een winstbelastingverhoging.

V.2 Een hogere BBO opbrengst dan geraamd.

De BBO die de regering voornemens is te introduceren, bestaat al enige jaren op St. Maarten.

De opbrengst van de BBO aldaar blijkt relatief veel hoger te zijn in termen van % van het BBP dan voor Aruba wordt geraamd. De Raad stelt dat indien voor de lokale bevolking daadwerkelijk volledige compensatie zal zijn zoals door de regering is gesteld, additionele restituerende maatregelen ten gunste van de lokale bevolking moeten worden genomen.

Bovendien valt op dat de laatste jaren de BBO opbrengsten in St. Maarten meer dan evenredig zijn toegenomen dan de groei van de economie. Dit zou kunnen duiden op versterkte cumulatieve effecten van de BBO door de economische groei. De keerzijde is dan wel dat bij een neergang van de economie de BBO ook meer dan evenredig zal afnemen.

Van een budgettaire stabiliserend effect van de BBO is dus juist geen sprake.

V.3 Een hoger inflatie-effect dan geraamd.

Er zijn teveel onzekere factoren in de berekening van de inflatoire effecten van de BBO dat deze niet nauwkeurig te kwantificeren zijn.

Naar de Raad begrepen heeft moet de verwachte 3,1% additionele inflatie gezien worden als een lage raming.

Als mocht blijken dat de additionele inflatie hoger is, dan zullen aanvullende koopkrachtherstellende maatregelen noodzakelijk zijn.

V.4 De aanwending van de hogere belastingopbrengsten.

Het belastingstelsel zal met de voorgenomen maatregelen ongetwijfeld een rigoureuze herziening ondergaan. Door de hogere belastingbetalingen door de toeristen en de betaling van belastingen door Valero, zullen de belastingopbrengsten ook (fors) toenemen.

Het risico is daarom niet denkbeeldig dat door de extra inkomsten, de financiële knelpunten bij de overheid zodanig zullen verminderen dat zal worden afgezien van sanering van de openbare financiën.

De Raad dringt daarom met klem aan bij de regering om het saneringsplan dat thans door de commissie openbare financiën wordt uitgewerkt en dat moet leiden tot begrotingsevenwicht en een evenwichtige begroting, volledig te blijven steunen en ook daadwerkelijk uit te voeren.

V.5 Vereenvoudiging van het belastingstelsel.

Diverse nationale en internationale instellingen bepleiten al geruime tijd voor vereenvoudiging van het belastingstelsel.

Door vereenvoudiging van het stelsel worden de mogelijkheden tot belastingontwijking en ontduiking beperkt. Daarbij zal de inzet van personeel door de belastingdienst zowel kwantitatief als kwalitatief afnemen. Vereenvoudiging zal ongetwijfeld ook voor zowel de bedrijven als de burgers tot verlaging van de administratieve lasten leiden.

V.6 Aanpassingen gaandeweg in de BBO.

Momenteel worden tal van informatie bijeenkomsten georganiseerd door belanghebbende organisaties over de BBO. Haast bij elke bijeenkomst komen knelpunten naar voren waar vervolgens oplossingen voor worden gezocht.

In een aantal gevallen leiden de gevonden oplossingen tot andere knelpunten, zoals het geval is bij acceptatie van het fiscale eenheidsprincipe.

De Raad constateert daarom dat alhoewel het wetsontwerp al is ingeleverd bij de Raad van Advies en dus feitelijk als ontwerp een finaal karakter moet hebben, toch sprake is van "gaandeweg" aanpassingen.

Zelfs vanuit de politiek wordt onderkend dat nog aan de regeling zowel inhoudelijk als technisch gewerkt moet worden, getuige verklaringen dat

inhoudelijke en technische verbeteringen na invoering kunnen worden
aangebracht.

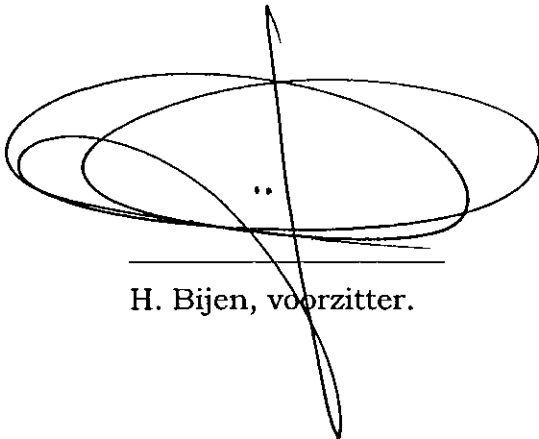
De Raad deelt dit standpunt niet.

Het geheel aan voorgenomen maatregelen heeft zowel economisch als
maatschappelijk dermate verstrekende gevolgen dat het noodzakelijk is
om dit pas in te voeren, indien sprake is van een afgerond, coherent
consistent geheel.

De overhaaste invoering van de AZV enige jaren geleden heeft inmiddels
afdoende aangetoond hoe verstrekkend de negatieve gevolgen kunnen zijn.

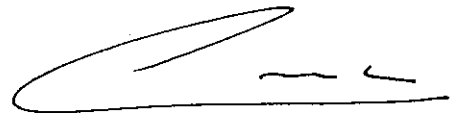
Naar de stellige mening van de Raad is er absoluut geen reden om
dezelfde fout te herhalen.

Oranjestad, 21 november 2006.

A large, stylized handwritten signature consisting of several overlapping loops and a vertical stroke that extends downwards.

H. Bijen, voorzitter.

A handwritten signature consisting of a large, sweeping loop followed by a few smaller, more delicate strokes.

Drs. S. R. Marapin, Secretaris

Bijlage.

SER advies “ Is een Algemene Bestedingsbelasting noodzakelijk?” (November 2002).

Samenvatting en conclusies

In dit rapport heeft de Raad de voor- en nadelen van een algemene bestedingsbelasting voor Aruba geëvalueerd in het kader van het gezond maken van de overheidsfinanciën.

Deze evaluatie is gedaan aan de hand van criteria voor een succesvolle bestedingsbelasting en de vraag in hoeverre van een eenzijdige belastingstructuur sprake is.

Daarbij heeft de Raad een vergelijking gemaakt van de belastingsamenstelling in Aruba en van de macro belastingquote van Aruba met de rest van de wereld.

De Raad heeft zich ook verdiept in het financiële tekort en de knelpunten in het belastingsysteem.

De Raad is op grond van zijn analyse tot de volgende conclusies gekomen:

1. Een algemene bestedingsbelasting in Aruba heeft door de afwezigheid van productieschakels, de administratieve complexiteit en het beslag op de productiemiddelen van de belastingdepartementen, meer nadelen dan voordelen en wordt daarom afgeraden voor Aruba.
2. De vaststelling van de kerntaken van de overheid moet zo spoedig mogelijk plaats vinden, waardoor de personeelskosten structureel kunnen worden verlaagd.
3. De financiële lasten van de sociale zekerheid, met name door de Algemene Ziektekosten Verzekering, zijn voor de overheid te hoog. De overheid moet zo spoedig mogelijk maatregelen nemen om de

financiële risico's van de sociale zekerheid voor de overheid te minimaliseren.

4. Het Arubaanse belastingsysteem kent een aantal knelpunten, waardoor de overheid lagere inkomsten heeft. Het opheffen van deze knelpunten dient prioriteit te hebben.
5. Een structurele oplossing van de problemen in de overheidsfinanciën zal als zwaartepunten moeten hebben:
 - Sanering van de overheidssector.
 - Sanering van de sociale zekerheid.
 - Hervorming van de belastingen.
6. Voor een structurele oplossing van de problemen in de overheidsfinanciën, zijn cruciale en pijnlijke beslissingen op politiek bestuurlijk niveau noodzakelijk.
7. Zonder een politiek akkoord, zal het niet mogelijk blijken deze noodzakelijke bestuurlijke beslissingen te nemen.

